

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

ОЛЕГ ЦЕПЕНКО
«22» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА
фахового випробування з педагогіки
для зарахування на перший рік навчання за освітнім рівнем бакалавра за
спеціальністю
013 «Початкова освіта» (друга вища)

(освітньо-професійна програма «Початкова освіта», перший
(бакалаврський) рівень

на основі освітнього рівня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) у 2024 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 22.04. 2024 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з «Педагогіки» є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем вищої освіти «бакалавр» спеціальністю 013 «Початкова освіта» (освітньо-професійна програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня при прийомі на навчання на основі освітнього рівня молодшого спеціаліста до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2024 році.

Програма містить основні питання з педагогічних дисциплін та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і доборі джерел для підготовки для вступного випробування.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

Вступ до педагогічної спеціальності

Основи педагогічної діяльності. Виникнення і становлення педагогічної професії. Суть педагогічної діяльності, її специфіка та особливості. Структура педагогічної діяльності. Функції педагогічної діяльності. Педагогічна культура вчителя.

Сучасні вимоги до особистості вчителя. Педагогічне покликання і педагогічні здібності. Професійна компетентність учителя, її структура. Педагогічна майстерність учителя, її компоненти. Заклад освіти I ступеня (початкова школа) як основне місце професійної діяльності педагога. Завдання закладу освіти I ступеня. Особливості особистості молодшого школяра, його права та обов'язки.

Вища педагогічна освіта в Україні. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі. Завдання закладів вищої освіти. Принципи та основні форми організації навчального процесу в ЗВО. Форми організації контролю та оцінки знань і вмінь студентів. Політика академічної доброчесності в закладах ЗВО.

Професійне спілкування в структурі діяльності педагога. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура. Стили педагогічного спілкування. Мистецтво педагогічного спілкування.

Професійне самовиховання в системі підготовки майбутнього вчителя. Умови й чинники професійного самовиховання студентів. Технології професійного самовиховання. Самовиховання і професійний ріст учителя.

Самостійна і науково-дослідна робота студентів у ЗВО. Наукова організація праці студентів. Техніка особистої розумової праці студента. Робота з літературними джерелами. Науково-дослідна робота студентів як один із напрямів самостійної роботи. Педагогічна практика як форма самостійної роботи здобувачів освіти.

Основи педагогіки

Предмет і завдання педагогіки. Педагогіка як наука, виникнення і розвиток педагогіки. Об'єкт, предмет, функції і завдання педагогіки. Основні педагогічні категорії. Структура і галузі педагогічної науки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Взаємозв'язок педагогічної теорії і практики. Джерела педагогіки. Інноваційна педагогіка.

Філософські основи педагогіки. Поняття «методологія педагогічної науки». Загально- і конкретно-наукова методологія педагогіки. Філософські концепції розвитку особистості та сучасні філософські течії в зарубіжній педагогіці. Філософський напрям у педагогіці. Психолого-педагогічний напрям у педагогіці. Соціальний напрям у педагогіці. Філософська система гуманізму в освіті. Ціннісний (аксіологічний) підхід до вивчення

педагогічних явищ.

Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічних досліджень. Науково-педагогічні дослідження – один із шляхів розв'язання педагогічних проблем. Технологія, етапи і процедура педагогічних досліджень. Методи науково-педагогічних досліджень, їх класифікація. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження. Педагогічне діагностування.

Педагогічний процес як система. Суть педагогічного процесу, його рушійні сили. Взаємодія як спосіб організації педагогічного процесу. Компоненти педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу.

Зміст основних державних документів про освіту: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепція нової української школи, Державний стандарт початкової освіти, Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Система і структура освіти в Україні відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту». Завдання системи освіти. Основні напрями реформування загальної середньої освіти відповідно до Концепції нової української школи. Принципи побудови освіти в Україні. Види освіти. Рівні, строки та форми здобуття освіти. Типи закладів освіти. Учасники освітнього процесу. Доступність повної загальної середньої освіти. Інклюзивне навчання.

Розвиток і формування особистості, закономірності та рушійні сили розвитку особистості. Напрями і чинники розвитку особистості, їх взаємозв'язок. Вікова періодизація в педагогіці. Нерівномірність розвитку. Акселерація і ретардація в розвитку особистості. Вікові особливості фізичного і психічного розвитку особистості молодших школярів. Врахування індивідуальних особливостей учнів. Теорії розвитку особистості.

Характеристика основних чинників, що впливають на розвиток особистості. Становлення особистості в процесі соціалізації. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Загальна характеристика процесу соціалізації. Класифікація і загальна характеристика факторів соціалізації особистості. Роль виховання та діяльності у формуванні особистості. Виховання як чинник розвитку особистості молодшого школяра. Мета і завдання виховання в сучасній українській школі. Ідеал українського виховання. Зарубіжні напрями педагогіки про мету виховання. Діяльність як чинник формування особистості молодшого школяра. Основні види діяльності молодших школярів. Спілкування і його значення в розвитку особистості.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
2. Зайченко І. В. Педагогіка. Підручник. К.: видавництво Ліра К, 2016. 608 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» (у редакції від 26.02.2021). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Закон України «Про освіту» URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
6. Заходи щодо реалізації концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді / Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06. 2015 р. № 641. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
7. Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник. За заг. ред. О. І. Огієнко. Київ, 2016. 120 с.
8. Мельничук, О. Методика проведення педагогічного дослідження. Київ: Освіта України. 2021. 208 с.
9. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник. 5-те вид., доповн. і переробл. К., 2007. 656 с.
10. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf>
11. Оліяр М. П., Русин Г. А., Червінська І. Б. Основи науково-педагогічних досліджень (модульно-рейтинговий підхід) : навчально-методичний посібник для студентів вищих пед. навч. закладів . Івано-Франківськ : НАІР, 2013. 214 с.
12. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка. К. Центр навчальної літератури, 2017. 228 с.
13. Педагогіка: баз. підр. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації /кол. авторів: за ред. І. Ф. Прокопенка. Харків: Фоліо, 2015. 572 с.
14. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://www.me.gov.ua/ascod/List?lang=uk-UA&id=d6a26174-d0fd-406b-9c30-7a4043f04eb5&tag=SistemaOblikuPublichnoiInformatsii&pageNumber=8&ftx=inName&fSort=date&fSdir=desc>
15. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підруч. К. : Грамота, 2012. 504 с.
16. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. Посібник. 3-тє вид.,перероб. і доп.

Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 232 с.

17. Шулигіна Р. А. Педагогіка: Навчально-методичний посібник, К.: Університетська книга, 2017. 144 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.